

odpovědných za příjem světelných paprsků

Co to PRA je a jak se projevuje:

Jde o onemocnění oční sítnice, kdy dochází k postupnému odumírání buněk (které nejsou dostatečně zásobeny živinami z cévní pleteně), vystylajících oční bulvu a odpovědných za příjem světelných paprsků. První klinické příznaky progresivní retinální atrofie jsou majitelem pozorovány za šera a v době snížené viditelnosti. Pes se hůře orientuje, naráží do překážek, zornice psa je široce rozevřená i při přímém dopadu světla do oka psa (při fotografování psovi výrazně svítí oči), zhoršuje se i periferní vidění psa. Poslední fáze je zakalení čočky, což ještě více znemožní transparenční světelných paprsků sítnicí a onemocnění končí ztrátou zraku. Terapie PRA neexistuje, proto jedinou cestou je kontrola populace s preferencí klinicky i geneticky zdravých zvířat.

Každý jedinec používaný v chovu by měl jednou ročně absolvovat u ophthalmologisty vyšetření na PRA (Progresivní Retinální Atrofie).

👁️ Oftalmoskopicky - vyšetřením očního pozadí u psů můžete odhalit i jiné dědičné choroby oka, které se vyskytují. XL-PRA lze zachytit oftalmoskopicky nejdříve ve věku 1,5-2 roky, což je relativně pozdě vzhledem k možnosti uchovnění psů ve 14 měsících. Cena toho vyšetření je t.č. 500Kč a provádí je MVDr. Jiří Beránek ve své ordinaci v Pardubicích a na smluvených veterinárních klinikách. Vyšetření se doporučuje 1x ročně u zvířat používaných v chovu. **Toto vyšetření bohužel neodhalí přenašečství.**

Vyšetření je nutné opakovat každý rok, protože se tato onemocnění mohou u jedince objevit kdykoliv v průběhu života. U vyšetření se pak uvádí datum např. PRA/CAT neg.5/2006.

Vyšetření vypovídá o stavu onemocnění v den vyšetření. Údaj o negativním vyšetření tedy neznamená, že pes nemůže onemocněním trpět v budoucnu nebo že není jeho přenašečem!

Jedinou metodou, jejíž výsledek vypovídá nejenom o momentálním stavu, ale také o možnosti budoucího onemocnění a hlavně o možnosti přenosu na další generace je **genetický test DNA v americké laboratoři OptiGen.**

PRA DNA test spolehlivě určí, zda-li je váš pes PRA negativní, PRA přenašeč nebo PRA postižený. Pro testování DNA se používá vzorek slin. Je vhodný pro následující plemena psů:

Australský honácký pes, Americký kokršpaněl, Americký eskimo, Chesapeake Bay Retriever, Čínský chocholatý pes, Anglický kokršpaněl, Entlebuchský salašnický pes, Kuvasz, Lapinporokoira (Lapponian Herder), Labradorský retriever, Nova Scotia Duck Tolling Retriever, Portugalský vodní pes, Laponský pes (Ruotsinlapinkoira), Lapinkoira (Suomenlapinkoira), Silky teriér, Australian Stumpy Tail Cattle Dog, Toy pudl, Irský setr, Welsh Corgi, Sloughi, Knírač malý, Trpasličí pudl

Také v naší republice je vyšetřeno již několik stovek psů, většinou špičkových jedinců plemen, kde se popisuje zvýšený výskyt PRA (pudl, irský setr, anglický a americký kokršpaněl, retrievři, tibetský teriér a další tibetská plemena, bobtail, papilon, AKBO, čínský chocholatý pes a j.) a v některých klubech se chovatelé snaží preferovat výběrovým chovem jedince exteriérově ale i zdravotně na výši. Nejdále je Tibetan Terrier klub spolu s Bobtail klubem, kteří si zakotvili povinnost vyšetření chovných jedinců a intenzivně spolupracují s institucemi v Evropě sledujícími onemocnění sítnice chromozomálně.

Pokud je po Vašem nevyšetřeném psu vyšetřen potomek, s výsledkem OptiGen A, neznamená to, že Váš pes má také OptiGen A, může být také OptiGen B - tedy přenašeč PRA .

Tato metoda je schopná určit se 100% jistotou nejen jedince postižené, kteří později onemocní a oslepnou, ale také **přenašeče**, kteří nikdy sami neonemocní, ale při nevhodném spojení s jedincem, který je také přenašečem dají nemocná štěňata. Tato genetická metoda má pro chov velký význam - výhodou je, že třeba hned po narození se dá zjistit, jak na tom zvíře je a výsledek je celoživotní.

Psi vyšetření metodou OptiGen se dělí na následující skupiny:

A - zdraví psi bez genu pro přenos PRA

B - zdraví psi s genem pro přenos PRA (psi této skupiny nikdy sami neonemocní, ale při nevhodném spojení s přenašečem dají postižená štěňata).

C - psi nemocní (časem onemocní a oslepnou) - tento jedinec je nejen nemocný, ale je to zároveň také přenašeč.

Protože je dobře znám přenos onemocnění, lze se v případě vhodného páření jedinců projevům onemocnění u potomků vyhnout. Předpokladem ovšem zůstává, aby byli vyšetřeni oba jedinci - tedy pes i fena. Pouze psi, jejichž rodiče byli testováni metodou OptiGen a vyhodnoceni jako A nemusí být testováni, jelikož zdraví rodiče nikdy nedají nemocného potomka či přenašeče.

Jelikož chovné podmínky nenařizují vyšetření očí, je na odpovědnosti každého majitele chovného zvířete, na jeho přístup k populaci jako celku, jak se k této problematice postaví.

Tomu

Cena PRA vyšetření se pohybuje okolo 500,-Kč. Genetické DNA vyšetření Optigen Vás vyjde zhruba na 5.000,-Kč.

o onk [Vyšetřit na dědičné oční onemocnění PRA metodou ERG:](#)

Pokud byste někdo měl o toto vyšetření zájem, provádí ho na Veterinární a farmaceutické univerzitě v Brně oddělení oftalmologie.